

Rapport från delprojekt Bidrag och Taxor inom FSKF

Inledning

Arbetsgruppen fick uppdraget av Storstockholms kultur- och fritidschefer att förutsättningslöst få en inblick i taxor, bidragsformer, och fördelningsprinciper för kommuner i Stockholms Län. Kunde vi påvisa ekonomiska olikheter gällande taxor och anläggningar samt vilken totalram som används för bidrag och subventioner mot föreningslivet i respektive kommun. Ytterligare en frågeställning var fördelningsprinciper inom kommunen gällande bidrag och träningstider.

Syfte

Vårt syfte var att skapa jämförelsetal inom kommunerna, skapa fakta vad det totala stödet till idrotten är per kommun men även per kommuninvånare. Vilka taxesystem används inom länets kommuner, påverkas taxan av vilket politiskt styre som har mandat i kommunen samt att se vilka kommuner har fortfarande en nolltaxa för barn- ungdomsidrott.

Organisation

Arbetsgruppen har bestått av följande tjänstemän och kommuner:

Roger Markdalen - Kultur- och fritidschef i Solna.

Stefan Fridén – Fritidskonsulent i Tyresö.

Monica Fries – Föreningskonsulent i Sigtuna.

Ulf Jernberg – Fritidskonsulent i Solna.

Eva Norén Föreningssekreterare i Huddinge.

Arbetsgruppen har haft sex möten under hösten 2014 och våren 2015.

Resultat

I vår utredning kan vi inte se något sammanhang mellan kommuner som har nolltaxa eller inte beroende på politiskt styre. Vi kan heller inte se att kommuner som har nolltaxa kompenserar detta med extremt höga taxor för vuxna eller privata kunder. Vi har inte inhämtat uppgifter gällande anläggningsbeståndet som kan påverka kommuners prisbild gällande taxan. Vi kan dock se att det skiljer sig mycket i taxor och avgifter mellan kommuner men av vilken anledning är högst osäkert.

Vad gäller bidrag kan vi konstatera att det förekommer en mängd olika bidragsformer inom länets kommuner där lokalt aktivitetsstöd är i särklass störst i omfattning. Men då vi inte vet den totala ramen för samtliga bidrag och subventioner är det svårt att få ett helhetsbegrepp. Det totala kontantstödet kontra subventioner i olika former skiljer sig mycket.

Vi kan dock finna nyckeltal inom Lok-stödet om vi jämför bidraget per kommuninvånare och då är olikheten stor jämfört i länet och så även i Sverige.

Vi kan se att en del kommuner nyligen genomfört bidrags- och taxeutredningar och snabbt anpassat sig till den högre prisbildskategorin gällande taxor. Men den stora frågan är ändå hur olik taxebilden är mellan Storstockholms kommuner och varför. Bidragsdelen är mer konstant mellan kommunerna anser vi. Om kommunens läge geografiskt sett skulle vara kopplat till taxa och bidrag finns inget belägg för. Vi kan inte se att det skulle vara billigare taxa i de yttre kommunerna av Stockholms län och dyrare centralt sett i Stockholm med angränsande kommuner.

Framtida samarbetsformer

Framtiden bör tendera till att kommunerna närmar sig varandra i taxenivåer. Det kan påverka föreningslivet att ta ställning och välja en kommun som har nolltaxa eller låg taxa vilket kan bli en negativ följd för kommuner som får många nystartade föreningar vilket påverkar tillgången till anläggningar.

Lokalt aktivitetsstöd och dess former bör ses över där det skiljer sig stort inom kommunerna. Åldersspannet skiftar från 3 år upp till 25 år där RF har varit riktmärke för många kommuner. I vilken form föreningen erhåller stödet skiljer sig också då ersättning kan betalas ut per sammankomst eller per deltagare och aktivitet, några kommuner ger bidrag för både och. Är bidragsformen för generös där man kan erhålla bidrag för en idrott utan begränsningar i utövandet. Bör man inte enligt alla studier och rapporter premiera att barn väljer att utöva fler idrotter och motverka för tidig specialisering? Är en begränsning i utövandet ett sätt motverka detta och kan kommuner påverka detta via bidragsutbetalningen?

En del kommuner har också många olika bidragsformer och ekonomiskt förmånliga bidrag som kan bli svårbalanserade vid årets bokslut om det inte finns några tak för hur mycket bidrag som kan betalas ut. Hyres- och lokalsubventioner är ett exempel på detta som kan påverka om många nya föreningar också skaffar lokaler eller befintliga föreningar byter till större lokaler. Det är viktigt att ha ett starkt och tydligt regelverk gällande bidrag mot föreningslivet.

Slutsatser

En viktig frågeställning att ta med sig är om det kan skilja sig ekonomiskt för ett barn beroende på vilken idrott man väljer att utöva. I de flesta kommuner vi sett är det dyrt för föreningslivet att hyra in sig i ishallar jämfört med anläggningar där fotboll och inomhusidrotter utövas.

Det finns kommuner som har enhetstaxor oberoende av vilken sport och vilken anläggning barn- och ungdom väljer. Detta motverkar att vissa idrotter i framtiden kan bli en ”klassfråga” ur ett socioekonomiskt perspektiv. Givetvis har kommuner olika investeringskostnader för att anlägga och driva anläggningar men ska detta spegla den enskilda idrotten som utövas där.

Nolltaxa eller inte för barn- och ungdom har inte så stor betydelse för idrotten då det ofta handlar om små ekonomiska förändringar för föreningslivet och små intäktsposter för kommunen men kan dock påverka en kostnadsmedvetenhet och eftertanke i föreningen hur mycket anläggningstider som verkligen behövs och motverka en ”okynnesbokning”. Det speglar även en ideologisk politisk idé vad som ska subventioneras och hur mycket.

Finns det prioriterade prisskillnader gällande barn- och ungdomsidrott kontra vuxenidrotten och även privatpersoner samt företag som vill utnyttja kommunala idrottsanläggningar som ofta är starkt subventionerade?

Detta arbetsmaterial vi tagit fram är i första hand ett referensmaterial att använda för respektive kommun att se om ens taxor är i paritet gentemot övriga kommuner eller behöver justeras. En värdering av detta är givetvis upp till varje kommun att göra. En tanke från arbetsgruppen är att inom kort mötas i ett forum där politiken i varje kommun kan finna en mer homogen fördelning av kontantstöd och taxor tillsammans med idrottsförbunden och genom detta bidra till regional samverkan som gynnar både kommuner och idrotten i framtiden.

Fakta

Stockholmskommunernas sammanlagda stöd till idrotten uppgår till 38,1 miljoner kr i genomsnitt, jämfört med Sveriges totala genomsnitt på 18,8 miljoner kr per kommun. Beräknat per kommuninvånare blir det 652 kr för Stockholmskommunerna medan Sveriges totala genomsnitt uppgår till 557 kr.

I genomsnitt uppgår Stockholmskommunernas totala föreningsbidrag (kontantstöd) till 5,5 miljoner kr vilket kan jämföras med rikets genomsnitt på 3,6 miljoner kr.

Andel av barn och ungdomar i åldern 7-20 år utgör i genomsnitt 18 procent av antalet kommuninvånare i Stockholms Län medan Sveriges genomsnitt är 16 procent.

Det finns i genomsnitt 68 idrottsföreningar i varje kommun (ungefär 1 förening per 1 000 invånare). I genomsnitt erhåller 74 procent av idrottsföreningarna i kommunen föreningsbidrag (kontantbidrag).

Bilagor.

Bilaga 1: Taxor för anläggningar i Storstockholms kommuner

Bilaga 2: Lokalt Aktivitetsstöd i Storstockholms kommuner

Bilaga 3. Framtida frågeställningar för varje kommun

Arbetsgruppen – Bidrag och taxor

Sammanställt av Ulf Jernberg

2015-06-25